ΕΚΘΕΣΗ ΑΚΡΟΑΤΗΡΙΟΥ
στην υπόθεση C-279/89 *

Η νομοθεσία και η πρακτική του Ηνωμένου Βασιλείου στον τομέα της αλιείας

1. Κατά τον Sea Fish (Conservation) Act 1967 (νόμος του 1967 περί διατηρήσεως των θαλασσίων ιχθύων), όπως έχει τροποποιηθεί με τον Fishery Limits Act 1976 (νόμος του 1976 περί ζωνών αλιείας) και τον Fisheries Act 1981 (νόμος του 1981 περί αλιείας), και κατά τον Sea Fish Licensing Order 1983 (διάταγμα του 1983 περί αδειών αλιείας), τα νηολογημένα στο Ηνωμένο Βασίλειο αλιευτικά σκάφη πρέπει να διαθέτουν άδεια αλιείας.

2. Η νομοθεσία αυτή συμπληρώθηκε με τον British Fishing Boats Act 1983 (νόμος του 1983 περί βρετανικών αλιευτικών σκαφών) και το British Fishing Boats Order 1983 (διάταγμα του 1983 περί βρετανικών αλιευτικών σκαφών), βάσει των οποίων ένα βρετανικό αλιευτικό σκάφος δεν μπορούσε να ασκεί ορισμένες δραστηριότητες παρά μόνο εφόσον το 75 % τουλάχιστον του πληρώματός του είναι Βρετανοί υπήκοοι ή υπήκοοι άλλων κρατών μελών. Οι δραστηριότητες που αποκλείονταν ήταν η αλιεία και η μεταφόρτωση ιχθύων εντός της βρετανικής ζώνης αλιείας και η εκφόρτωση ιχθύων στο Ηνωμένο Βασίλειο. Τα βρετανικά σκάφη που δεν πληρούσαν την προαναφερθείσα προϋπόθεση μπορούσαν να εξακολουθήσουν να αλιεύουν, ακόμη και είδη που υπόκεινται στις βρετανικές ποσοστώσεις, εκτός της ζώνης αλιείας του Ηνωμένου Βασιλείου· μπορούσαν επίσης να εκφορτώνουν τα αλιεύματά τους εκτός του Ηνωμένου Βασιλείου.

3. Από 1ης Ιανουαρίου 1986, για τις άδειες αλιείας που χορηγούσε το Ηνωμένο Βασίλειο για τα είδη που υπόκεινται στις βρετανικές ποσοστώσεις ίσχυαν οι ακόλουθες προϋποθέσεις, οι οποίες αποσκοπούσαν στο να διασφαλιστεί ότι τα αλιευτικά σκάφη έχουν «πραγματικό οικονομικό σύνδεσμο» με το Ηνωμένο Βασίλειο.

«i) Το σκάφος πρέπει να ασκεί τις δραστηριότητές του έχοντας ως βάση το Ηνωμένο Βασίλειο, τη νήσο Man ή τις νήσους της Μάγχης· χωρίς να θίγεται η γενικότητά του, ο όρος αυτός λογίζεται πληρούμενος αν για κάθε εξάμηνο κάθε ημερολογιακού έτους (δηλαδή από Ιανουάριο μέχρι Ιούνιο και από Ιούλιο μέχρι Δεκέμβριο):

α) τουλάχιστον το 50 % του βάρους του αλιεύματος που εκφορτώνεται ή μεταφορτώνεται και που καλύπτεται από την παρούσα άδεια ή από οποιαδήποτε άλλη ισχύουσα κατά τον κρίσιμο χρόνο εκφορτώνεται και πωλείται στο Ηνωμένο Βασίλειο, στη νήσο Man ή στις νήσους της Μάγχης ή μεταφορτώνεται προς πώληση εντός των βρετανικών αλιευτικών ορίων (British Fishery Limits), ή

β) αποδεικνύεται κατ' άλλον τρόπον ότι το σκάφος βρέθηκε σε λιμάνι του Ηνωμένου Βασιλείου, της νήσου Man ή των νήσων της Μάγχης τουλάχι-

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

στον τέσσερις φορές ανά διαστήματα τουλάχιστον δεκαπέντε ημερών.

ii) Τουλάχιστον 75 % του πληρώματος πρέπει να είναι Βρετανοί υπήκοοι ή υπήκοοι κρατών μελών της ΕΟΚ [αποκλειομένων (...) μέχρι της 1ης Ιανουαρίου 1993, των Ισπανών ή Πορτογάλων υπηκόων που δεν είναι σύζυγοι ή τέκνα κάτω των 21 ετών (...) Ισπανών ή Πορτογάλων εργαζομένων, εγκατεστημένων ήδη στο Ηνωμένο Βασίλειο σύμφωνα με τις μεταβατικές διατάξεις περί ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων κατόπιν της προσχωρήσεως της (...) Ισπανίας και Πορτογαλίας στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες όπως προβλέπεται στις σχετικές Συνθήκες Προσχωρήσεως], οι οποίοι κανονικά διαμένουν στο Ηνωμένο Βασίλειο, στη νήσο Man και στις νήσους της Μάγχης· διαμονή σημαίνει διαμονή στην ξηρά και για τον σκοπό αυτό υπηρεσία σε βρετανικό πλοίο δεν υπολογίζεται ως διαμονή στο Ηνωμένο Βασίλειο, στη νήσο Man και στις νήσους της Μάγχης.

iii) Ο πλοίαρχος και όλο το πλήρωμα πρέπει να καταβάλλουν εισφορές στο εθνικό σύστημα κοινωνικής ασφαλίσεως του Ηνωμένου Βασιλείου, ή σε αντίστοιχα συστήματα της νήσου Man ή των νήσων της Μάγχης: το σύστημα πρέπει να περιλαμβάνει τις εισφορές των κατηγοριών 1, 2 (ναυτικών) ή 4 (αυτοτελώς εργαζομένων).»

4. Δεδομένου ότι το σύμφωνο των προϋποθέσεων αυτών προς το κοινοτικό δίκαιο αμφισβητήθηκε στο πλαίσιο διαφοράς ενώπιον του High Court of Justice, τούτο υπέβαλε στο Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, ορισμένα προδικαστικά ερωτήματα σχετικά με την ερμηνεία του κοινοτικού δικαίου. Το Δικαστήριο απάντησε στα ερωτήματα αυτά με τις αποφάσεις της 14ης Δεκεμβρίου 1989, C-3/87, Agegate (Συλλογή 1989, σ. 4459), και C-216/87, Jaderow (Συλλογή 1989, σ. 4509).

Η προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία

5. Πριν από τη δημοσίευση των αποφάσεων αυτών, η Επιτροπή, κρίνοντας ότι οι προαναφερθείσες προϋποθέσεις αντίκεινται προς το κοινοτικό δίκαιο, κάλεσε την Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, με έγγραφο της 18ης Απριλίου 1988, να υποβάλει τις παρατηρήσεις της σύμφωνα με το άρθρο 169, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΟΚ, εντός προθεσμίας ενός μήνα από την παραλαβή του εν λόγω εγγράφου.

6. Με έγγραφο της 1ης Ιουλίου 1988, η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου παρέπεμψε την Επιτροπή στις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσε το Ηνωμένο Βασίλειο στο πλαίσιο των υποθέσεων C-3/87 και C-216/87, προσθέτοντας ότι κάθε ενέργεια βάσει του άρθρου 169 θα αποτελούσε απλώς επανάληψη των παρατηρήσεων που έχουν ήδη κατατεθεί ενώπιον του Δικαστηρίου στο πλαίσιο των υποθέσεων αυτών και, κατά συνέπεια, δεν είναι ανάγκη να προβεί η Επιτροπή σε άλλες σχετικές ενέργειες βάσει του άρθρου 169.

7. Στις 24 Μαΐου 1989, η Επιτροπή εξέδωσε αιτιολογημένη γνώμη με την οποία κάλεσε την Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου να λάβει τα αναγκαία μέτρα ώστε να τεθεί τέρμα στις παραβάσεις που της προσάπτονται εντός προθεσμίας ενός μήνα από την κοινοποίηση της αιτιολογημένης γνώμης.

8. Με την απάντησή της, που διαβιβάστηκε με έγγραφο της 23ης Ιουνίου 1989, η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου παρέπεμψε εκ νέου στις παρατηρήσεις που κατέθεσε στο πλαίσιο των υποθέσεων C-3/87 και C-216/87 και ανέφερε ότι δεν ήταν σε θέση να ικανοποιήσει το αίτημα της Επιτροπής, επαναλαμβάνοντας ωστόσο την υπόσχεσή της να αναθεωρήσει τη στάση της υπό το φως των αποφάσεων του Δικαστηρίου στις υποθέσεις αυτές.

9. Επειδή δεν ικανοποιήθηκε από την απάντηση αυτή, η Επιτροπή άσκησε την παρούσα προσφυγή κατά παραβάσεως.

Έγγραφη διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

10. Το δικόγραφο της Επιτροπής πρωτοκολλήθηκε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 11 Σεπτεμβρίου 1989.

11. Με διάταξη της 6ης Δεκεμβρίου 1989, το Δικαστήριο επέτρεψε στο Βασίλειο της Ισπανίας να παρέμβει υπέρ της Επιτροπής.

12. Η έγγραφη διαδικασία εξελίχθηκε κανονικά. Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή και μετά από ακρόαση του γενικού εισαγγελέα, το Δικαστήριο αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων. Η Επιτροπή κλήθηκε να απαντήσει γραπτώς σε ορισμένες ερωτήσεις.

13. Η *Επιτροπή,* προσφεύγουσα, ζητεί από το Δικαστήριο:

— να αναγνωρίσει ότι το Ηνωμένο Βασίλειο, επιβάλλοντας τις προαναφερθείσες προϋποθέσεις χορηγήσεως αδειών αλιείας, παρέβη τις διατάξεις των άρθρων 34, 48, 52 και 59 της Συνθήκης καθώς και τις διατάξεις των κανονισμών 1612/68 και 1408/71 του Συμβουλίου και 1251/70 της Επιτροπής,

— να καταδικάσει το Ηνωμένο Βασίλειο στα δικαστικά έξοδα.

14. Το *Βασίλειο της Ισπανίας,* παρεμβαίνον, ζητεί από το Δικαστήριο:

— να δεχθεί την προσφυγή που άσκησε η Επιτροπή και να αναγνωρίσει ότι το Ηνωμένο Βασίλειο παρέβη τις υποχρεώσεις του,

— να καταδικάσει το Ηνωμένο Βασίλειο στα δικαστικά έξοδα, περιλαμβανομένων και αυτών του παρεμβαίνοντος.

15. Το *Ηνωμένο Βασίλειο,* καθού, ζητεί από το Δικαστήριο:

— να απορρίψει την προσφυγή,

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

Οι αποφάσεις του Δικαστηρίου στις υποθέσεις C-3/87 και C-216/87

16. Στις 14 Δεκεμβρίου 1989, ενώ εκκρεμούσε η έγγραφη διαδικασία, το Δικαστήριο εξέδωσε τις αποφάσεις Jaderow και Agegate.

17. Με την απόφαση C-216/87, Jaderow, το Δικαστήριο αποφάνθηκε ως εξής:

«Το κοινοτικό δίκαιο, κατά το παρόν στάδιο εξελίξεώς του:

1) δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη, προκειμένου να επιτρέψουν σε ένα από τα σκάφη τους να αλιεύει στο πλαίσιο των εθνικών ποσοστώσεων αλιείας, να επιβάλλουν προϋποθέσεις που έχουν ως σκοπό να εξασφαλίζουν την ύπαρξη πραγματικού οικονομικού συνδέσμου με το εκάστοτε κράτος, καθόσον ο σύνδεσμος αυτός αφορά μόνο τις σχέσεις μεταξύ των αλιευτικών δραστηριοτήτων του σκάφους αυτού και των πληθυσμών που εξαρτώνται από την αλιεία καθώς και των σχετικών βιομηχανιών·

2) δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη, προκειμένου να επιτρέψουν σε ένα από τα σκάφη τους να αλιεύει στο πλαίσιο των εθνικών ποσοστώσεων αλιείας, να επιβάλλουν, ώστε να εξασφαλίζεται η ύπαρξη πραγματικού οικονομικού συνδέσμου κατά τα ανωτέρω, την προϋπόθεση ότι το σκάφος πρέπει να ασκεί τις δραστηριότητές του έχοντας ως βάση τους εθνικούς λιμένες, καθόσον η προϋπόθεση αυτή δεν συνεπάγεται υποχρέωση εκκινήσεως από εθνικό λιμένα για κάθε αλιευτική αποστολή·

3) δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη, προκειμένου να επιτρέψουν σε ένα από τα σκάφη τους να αλιεύει στο πλαίσιο των εθνικών ποσοστώσεων, να θεωρούν ότι μπορεί να συνιστά απόδειξη του γεγονότος ότι το σκάφος ασκεί τις δραστηριότητές του έχοντας ως βάση τους εθνικούς λιμένες η εκφόρτωση μέρους των αλιευμάτων ή η περιοδική παρουσία του σκάφους στους εθνικούς λιμένες·

4) δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να δέχονται ως μόνη απόδειξη του ότι πληρούται η προϋπόθεση της ασκήσεως των δραστηριοτήτων του σκάφους με βάση εθνικούς λιμένες την εκφόρτωση μέρους των αλιευμάτων ή ορισμένη περιοδική παρουσία του σκάφους σε εθνικούς λιμένες, υπό την προϋπόθεση ότι η απαιτούμενη περιοδικότητα της παρουσίας του σκάφους στους λιμένες αυτούς δεν επιβάλλει αμέσως ή εμμέσως υποχρέωση εκφορτώσεως των αλιευμάτων σε εθνικούς λιμένες ή δεν παρακωλύει την άσκηση κανονικής αλιευτικής δραστηριότητας·

5) δεν αντιτίθεται σε κανονιστική ρύθμιση ή σε πρακτική κράτους μέλους η οποία, προκειμένου περί χορηγήσεως αδειών αλιείας στο πλαίσιο εθνικών ποσοστώσεων, επιβάλλει νέα προϋπόθεση που δεν προβλεπόταν προηγουμένως.»

18. Με την απόφαση C-3/87, Agegate, το Δικαστήριο αποφάνθηκε ως εξής:

«1) Το κοινοτικό δίκαιο δεν απαγορεύει στα κράτη μέλη να ορίζουν, ως προϋπόθεση για τη χορήγηση άδειας στα σκάφη τους να αλιεύουν στο πλαίσιο των εθνικών ποσοστώσεων αλιείας, ότι το 75 % του πληρώματος του συγκεκριμένου σκάφους πρέπει να αποτελείται από υπηκόους των κρατών μελών της Κοινότητας.

2) Το κοινοτικό δίκαιο δεν επιτρέπει στα κράτη μέλη να ορίζουν, ως προϋπόθεση για τη χορήγηση αδείας στα σκάφη τους να αλιεύουν στο πλαίσιο των ποσοστώσεων αλιείας που τους έχουν χορηγηθεί, ότι το 75 % του πληρώματος του συγκεκριμένου σκάφους πρέπει να κατοικεί στην ξηρά του εν λόγω κράτους μέλους.

3) Το κοινοτικό δίκαιο δεν απαγορεύει στα κράτη μέλη να ορίζουν, ως προϋπόθεση για τη χορήγηση αδείας στα σκάφη τους να αλιεύουν στο πλαίσιο των εθνικών ποσοστώσεων αλιείας, ότι ο πλοίαρχος και ολόκληρο το πλήρωμα του σκάφους πρέπει να καταβάλλουν εισφορές στο σύστημα κοινωνικής ασφαλίσεως του οικείου κράτους μέλους εκτός αν πρόκειται για περιπτώσεις για τις οποίες ο κανονισμός (ΕΟΚ) 1408/71 του Συμβουλίου ορίζει άλλως.

4) Τα άρθρα 55 και 56 της Πράξεως Προσχωρήσεως του 1985 έχουν την έννοια ότι δεν αποκλείεται η εφαρμογή τους επί των Ισπανών αλιέων που εργάζονται σε βρετανικά σκάφη για μόνο τον λόγο ότι αμείβονται με ποσοστά και ότι δεν απαγορεύουν εθνική ρύθμιση ή πρακτική κατά την οποία οι Ισπανοί εργαζόμενοι αποκλείονται, μέχρι 1ης Ιανουαρίου 1993, από το 75 % του πληρώματος των σκαφών αυτών, υπό την επιφύλαξη ότι ο περιορισμός αυτός, εισαχθείς μετά την Πράξη Προσχωρήσεως του 1985, δεν επιδεινώνει σε καμία περίπτωση την κατάσταση των Ισπανών εργαζομένων και δεν αφορά τους Ισπανούς υπηκόους που απασχολούνται ήδη ως εργαζόμενοι, κατά τον χρόνο της προσχωρήσεως, στο βρετανικό έδαφος ή σε βρετανικό σκάφος, εφόσον η σχέση εργασίας έχει αρκούντως στενό σύνδεσμο με το έδαφος αυτό.

5) (...)»

Ισχυρισμοί και επιχειρήματα των διαδίκων

19. Η *Επιτροπή* αναφέρει εκ προοιμίου ότι, προς στήριξη της προσφυγής της, θα παρουσιάσει απλώς μια περίληψη των κυριοτέρων επιχειρημάτων της, παραπέμποντας, κατά τα λοιπά, όπως έπραξε κατά την πριν από την άσκηση της προσφυγής διαδικασία, στις γραπτές και προφορικές παρατηρήσεις της στο πλαίσιο των υποθέσεων C-3/87 και C-216/87. Επισημαίνει ότι η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, με τα έγγραφα της 1ης Ιουλίου 1988 και της 23ης Ιουνίου 1989, ακολούθησε παρόμοια τακτική.

20. Η *προϋπόθεση που αφορά την εκμετάλλευση* του αλιευτικού σκάφους (που περιλαμβάνεται στο σημείο 3, στοιχείο i, ανωτέρω) αντίκειται προς το άρθρο 34 της Συνθήκης ΕΟΚ. Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι ο πλοιοκτήτης, ο οποίος συμμορφώνεται είτε προς τον όρο που αναφέρεται στο στοιχείο α' είτε προς τον όρο του στοιχείου β', μπορεί να υποστεί σημαντική οικονομική ζημιά, διότι, μεταξύ άλλων, ενδέχεται έτσι να μη μπορέσει να τύχει των υψηλοτέρων τιμών που θα μπορούσε να επιτύχει σε άλλα κράτη μέλη.

21. Ο σκοπός των προϋποθέσεων που αναφέρονται στα στοιχεία α' και β' είναι καθαρώς οικονομικός, ήτοι συνίσταται στην ενίσχυση της βιομηχανίας και της απασχολήσεως στο Ηνωμένο Βασίλειο· κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, ο σκοπός αυτός δεν μπορεί να δικαιολογήσει μέτρα τα οποία εμπίπτουν στα άρθρα 30 ή 34 της Συνθήκης.

22. Τέλος, η σχετική με τις δραστηριότητες του αλιευτικού σκάφους προϋπόθεση αντίκειται προς την αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων επί της οποίας θεμελιώνεται η ιδρυθείσα με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 3796/81 του Συμβουλίου, της 29ης Δεκεμβρίου 1981 (ΕΕ L 379, σ. 1), κοινή οργάνωση αγοράς στον τομέα των προϊόντων αλιείας.

23. Οι *προϋποθέσεις που αφορούν το πλήρωμα* του αλιευτικού σκάφους (η προϋπόθεση της ιθαγενείας, η προϋπόθεση της

κατοικίας και η σχετική με την κοινωνική ασφάλιση προϋπόθεση, που περιλαμβάνονται στο σημείο 3, στοιχεία ii και iii, ανωτέρω) είναι αντίθετες προς διάφορες διατάξεις του κοινοτικού δικαίου.

24. Στην περίπτωση, ειδικότερα, που τα μέλη του πληρώματος ενός σκάφους είναι μισθωτοί, η *προϋπόθεση της ιθαγενείας* είναι αντίθετη προς το άρθρο 48 της Συνθήκης, καθόσον εισάγει διάκριση εις βάρος των Ισπανών και Πορτογάλων εργαζομένων. Η διάκριση αυτή δεν δικαιολογείται από τα άρθρα 56, παράγραφος 1, και 216, παράγραφος 1, της Πράξεως Προσχωρήσεως του 1985, διότι οι διατάξεις αυτές ουδόλως επιτρέπουν στα κράτη μέλη να επιβάλλουν νέους περιορισμούς στους Ισπανούς και Πορτογάλους εργαζομένους. Η διαπίστωση αυτή στηρίζεται τόσο στην αρχή που διατύπωσε το Δικαστήριο με την απόφασή του της 23ης Μαρτίου 1983, 77/82, Πεσκέλογλου (Συλλογή 1983, σ. 1085), όσο και στα άρθρα 55 και 215 της Πράξεως Προσχωρήσεως του 1985 και στην κοινή δήλωση που επισυνάπτεται στην πράξη αυτή, «για τους εργαζομένους των παρόντων κρατών μελών που είναι εγκατεστημένοι στην Κοινότητα, καθώς και για τα μέλη των οικογενειών τους» (ΕΕ L 302, σ. 480).

25. Η προϋπόθεση της ιθαγενείας συνιστά νέο περιορισμό, διότι άρχισε να ισχύει από 1ης Ιανουαρίου 1986, ήτοι μετά την Πράξη Προσχωρήσεως του 1985. Επιπλέον, διακρίνεται τόσο κατά το αντικείμενό της όσο και κατά το γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής της από την παρόμοια προϋπόθεση που επιβλήθηκε το 1983. Ενώ η προϋπόθεση εκείνη αφορούσε κάθε αλιευτική δραστηριότητα των βρετανικών σκαφών εντός ορισμένων υδάτων, ήτοι εντός της ζώνης αλιείας του Ηνωμένου Βασιλείου, η τωρινή προϋπόθεση αφορά την πρόσβαση στις βρετανικές ποσοστώσεις στο σύνολο των υδάτων. Η αντίθετη διαπίστωση του γενικού εισαγγελέα Mischo στις παραγράφους 26 έως 28 των προτάσεών του, στην υπόθεση C-3/87, Agegate, είναι μια απλή άποψη που διατυπώθηκε παρεμπιπτόντως, διότι τα προδικαστικά ερωτήματα στην υπόθεση Agegate δεν αφορούσαν αυτό το ειδικό ζήτημα.

26. Επιπλέον, εφόσον δεν προβλέφθηκε καμιά παρέκκλιση από τον κανόνα του 75 % για τους Ισπανούς ή Πορτογάλους συγγενείς υπηκόων των άλλων κρατών μελών που εργάζονται στο Ηνωμένο Βασίλειο ως μισθωτοί ή μη μισθωτοί, η προϋπόθεση της ιθαγενείας δεν συνάδει προς τις προϋποθέσεις του άρθρου 11 του κανονισμού (ΕΟΚ) 1612/68 του Συμβουλίου, της 15ης Οκτωβρίου 1968, περί της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων στο εσωτερικό της Κοινότητας (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/001, σ. 33).

27. Το ίδιο ισχύει για τα μέλη των οικογενειών των υπηκόων των άλλων κρατών μελών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) 1251/70 της Επιτροπής, της 29ης Ιουνίου 1970, περί του δικαιώματος των εργαζομένων να παραμένουν στην επικράτεια κράτους μέλους μετά την άσκηση σ' αυτό ορισμένης εργασίας (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/001, σ. 64).

28. Στην περίπτωση μη μισθωτών αλιέων, η προϋπόθεση της ιθαγενείας είναι αντίθετη, κατά περίπτωση, προς τα άρθρα 52 ή 59 της Συνθήκης ΕΟΚ.

29. Παραπέμποντας στις παρατηρήσεις της στην υπόθεση Agegate, η Επιτροπή θεωρεί ότι η *προϋπόθεση της κατοικίας* αντίκειται προς το άρθρο 48 (όσον αφορά τους αλιείς που εργάζονται ως μισθωτοί) ή προς τα άρθρα 52 και 59 της Συνθήκης (όσον αφορά τους μη μισθωτούς αλιείς).

30. Τέλος, η *σχετική με την κοινωνική ασφάλιση προϋπόθεση* δεν λαμβάνει υπόψη τις

διατάξεις των άρθρων 14γ, παράγραφοι 1 και 2, και 14δ του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2001/83 του Συμβουλίου, της 2ας Ιουνίου 1983 (ΕΕ L 230, σ. 6).

31. Οι επίδικες προϋποθέσεις δεν δικαιολογούνται από την κοινή αλιευτική πολιτική και ειδικότερα από το σύστημα των ποσοστώσεων, όπως υποστηρίζει το Ηνωμένο Βασίλειο.

32. Η Επιτροπή ισχυρίζεται συναφώς ότι από κανένα στοιχείο της Συνθήκης δεν συνάγεται ότι η κοινή αλιευτική πολιτική, η οποία θεμελιώνεται, όπως η κοινή γεωργική πολιτική, στο άρθρο 43, συνιστά ειδική περίπτωση.

33. Το σύστημα των ποσοστώσεων, το οποίο θεσπίσθηκε με το παράγωγο κοινοτικό δίκαιο [κανονισμός (ΕΟΚ) 170/83 του Συμβουλίου, της 25ης Ιανουαρίου 1983, περί θεσπίσεως κοινοτικού καθεστώτος διατηρήσεως και διαχειρίσεως των αλιευτικών πόρων, ΕΕ L 24, σ. 1] δεν είναι δυνατόν να επιτρέπει αφ' εαυτού παρεκκλίσεις από τη Συνθήκη. Τούτο συνάγεται από τις αποφάσεις της 20ής Απριλίου 1978, 80/77 και 81/77, Ramel (Συλλογή τόμος 1978, σ. 315), και της 13ης Δεκεμβρίου 1983, 218/82, Επιτροπή κατά Συμβουλίου, επονομαζόμενη «Ρούμι» (Συλλογή 1983, σ. 4063).

34. Επιπλέον, το άρθρο 5, παράγραφος 2, του κανονισμού 170/83, κατά το οποίο τα κράτη μέλη καθορίζουν τις λεπτομέρειες για τη χρησιμοποίηση των ποσοστώσεων που τους έχουν παραχωρηθεί, διευκρινίζει ότι πρέπει να το πράξουν «τηρώντας τις ισχύουσες κοινοτικές διατάξεις». Κατά την άσκηση της εν λόγω αρμοδιότητας, τα κράτη μέλη πρέπει ιδίως να τηρούν τα άρθρα 34, 48, 52 και 58 της Συνθήκης, τις αρχές της ισότητας και της απαγορεύσεως των διακρίσεων μεταξύ παραγωγών (άρθρο 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης), καθώς και τις αρχές της αναλογικότητας και της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης. Το Δικαστήριο τόνισε τη σημασία της τηρήσεως των αρχών αυτών με τις αποφάσεις της 25ης Νοεμβρίου 1986, 201/85 και 202/85, Klensch (Συλλογή 1986, σ. 3477), και της 26ης Απριλίου 1988, 207/86, Apesco (Συλλογή 1988, σ. 2151).

35. Με την απόφαση της 16ης Ιουνίου 1987, 46/86, Romkes (Συλλογή 1987, σ. 2671), το Δικαστήριο έκρινε ότι το σύστημα παραχωρήσεως ποσοστώσεων συμβιβάζεται προς το άρθρο 7 της Συνθήκης. Εντούτοις, η απόφαση αυτή ουδόλως συνάδει με την άποψη ότι τα κράτη μέλη μπορούν να λαμβάνουν περιοριστικά μέτρα ασυμβίβαστα προς τη Συνθήκη προκειμένου να διαφυλάξουν το οικονομικό όφελος των ποσοστώσεών τους για την αλιευτική τους βιομηχανία και τους συναφείς οικονομικούς τομείς.

36. Τουναντίον, τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να περιορίζουν ή ακόμη και να μειώνουν την αλιευτική ικανότητα του στόλου τους, αρκεί τα μέτρα που λαμβάνονται συναφώς να μην εισάγουν δυσμενείς διακρίσεις.

37. Η Επιτροπή, έχοντας συνείδηση της σοβαρότητας των καταστάσεων που αναφέρονται συχνά με τον όρο «quota hopping», υπέβαλε ορισμένες προτάσεις στο Συμβούλιο, οι οποίες κατέληξαν στην έκδοση του κανονισμού (ΕΟΚ) 3483/88, της 7ης Νοεμβρίου 1988 (ΕΕ L 306, σ. 2). Με τον κανονισμό αυτό ενισχύεται ο έλεγχος των εκφορτώσεων που πραγματοποιούνται εκτός του κράτους της σημαίας. Επιπλέον, ανήσυχη για τα οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα που μπορεί να δημιουργήσει σε ορι-

σμένες περιπτώσεις η εφαρμογή του συστήματος των ποσοστώσεων, η Επιτροπή, με την ανακοίνωσή της 19ης Ιουλίου 1989, σχετικά με το κοινοτικό πλαίσιο για την πρόσβαση στις ποσοστώσεις αλιείας (ΕΕ C 224, σ. 3), υπέδειξε στα κράτη μέλη ορισμένα μέτρα τα οποία μπορούν να λαμβάνουν για να αντιμετωπίζουν τα προβλήματα αυτά χωρίς να παραβαίνουν το κοινοτικό δίκαιο.

38. Στο *υπόμνημα αντικρούσεως*, το οποίο κατέθεσε στις 25 Μαΐου 1990, ήτοι μετά τη δημοσίευση των προαναφερθεισών αποφάσεων Agegate και Jaderow, η *Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου* εκθέτει ότι, εν αντιθέσει προς την απόφαση Jaderow, η οποία δεν συνεπάγεται καμιά τροποποίηση της σχετικής με την εκμετάλλευση προϋποθέσεως, με την απόφαση Agegate επισημάνθηκε ότι πρέπει να επέλθουν ορισμένες τροποποιήσεις των σχετικών με το πλήρωμα προϋποθέσεων. Αναμένοντας τις αποφάσεις στη διαφορά της κυρίας δίκης, οι βρετανικές αρχές εξέδωσαν ανακοίνωση τύπου με την οποία ανήγγειλαν ότι: i) δεν επιβάλλουν πλέον την προϋπόθεση της κατοικίας· ii) δεν εφαρμόζουν πλέον την προϋπόθεση σχετικά με την κοινωνική ασφάλιση για τα μέλη του πληρώματος τα οποία εμπίπτουν σε μια από τις εξαιρέσεις του κανόνα του άρθρου 13, παράγραφος 2, στοιχείο γ', του κανονισμού 1408/71, συγκεκριμένα τις εξαιρέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 14γ του κανονισμού αυτού και iii) δεν αποκλείουν πλέον από το 75 % του πληρώματος τον σύζυγο ή τα τέκνα, κάτω των 21 ετών, που είναι υπήκοοι άλλων κρατών μελών και ασκούν εντός της επικρατείας του Ηνωμένου Βασιλείου μισθωτή ή μη μισθωτή δραστηριότητα (σύμφωνα με το άρθρο 11 του κανονισμού 1612/68).

39. Ειδικότερα, η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου φρονεί ότι η απόφαση Jaderow (σκέψεις 26, 28, 31, 32, 40 και 41) επιβεβαιώνει το συμβιβαστό προς το κοινοτικό δίκαιο της *προϋποθέσεως που αφορά την εκμετάλλευση* του αλιευτικού σκάφους και ότι, κατά την παρούσα διαδικασία, η Επιτροπή δεν επικαλέστηκε κανένα στοιχείο που να αποδεικνύει το αντίθετο.

40. Όσον αφορά το συμβιβαστό προς το κοινοτικό δίκαιο της *προϋποθέσεως της ιθαγενείας για τους Ισπανούς και Πορτογάλους που είναι μέλη του πληρώματος* αλιευτικού σκάφους, η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου θεωρεί, αναφερομένη στη σκέψη 41 της αποφάσεως Agegate (σημείο 4 του διατακτικού), ότι πρέπει να επιλυθούν τα εξής δύο προβλήματα: α) ποια είναι τα κριτήρια βάσει των οποίων καθορίζεται αν μια εργασιακή σχέση παρουσιάζει αρκετά στενό σύνδεσμο με την επικράτεια του Ηνωμένου Βασιλείου πριν από την 1η Ιανουαρίου 1986 και β) αν το Ηνωμένο Βασίλειο μπορεί να εξακολουθεί να επιβάλλει την προϋπόθεση αυτή μέχρι την 1η Ιανουαρίου 1993 στους Ισπανούς και Πορτογάλους των οποίων η εργασιακή σχέση δεν παρουσίαζε τέτοιο σύνδεσμο πριν από την 1η Ιανουαρίου 1986. Η επίλυση του τελευταίου αυτού προβλήματος προϋποθέτει, με τη σειρά της, απάντηση στα ακόλουθα ερωτήματα τα οποία αφορούν: i) την ημερομηνία κατά την οποία θεσπίστηκε η επίμαχη προϋπόθεση· ii) την έννοια των όρων «μετά την Πράξη Προσχωρήσεως του 1985» και iii) το αν η επίμαχη προϋπόθεση επιδείνωσε την κατάσταση των Ισπανών και Πορτογάλων υπηκόων.

41. Όσον αφορά το πρώτο πρόβλημα, η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου είναι της γνώμης ότι τα αποφασιστικά κριτήρια είναι αυτά που ανέφερε το Δικαστήριο με την απόφαση της 27ης Σεπτεμβρίου 1989, 9/88, Lopes da Veiga (Συλλογή 1989, σ. 2989), ήτοι: α) ο τόπος νηολογήσεως του πλοίου· β) το αν ο εργοδότης είναι εταιρία του βρετανικού δικαίου που εδρεύει στην επικράτεια του Ηνωμένου Βασιλείου· γ) το αν ο εργαζόμενος προσελήφθη στο Ηνωμένο Βασίλειο και αν η εργασιακή σχέση που τον

συνδέει με τον εργοδότη του διέπεται από το δίκαιο περιοχής που αποτελεί τμήμα του Ηνωμένου Βασιλείου και δ) το αν ο εργαζόμενος υπόκειται στο φορολογικό σύστημα ή στο σύστημα κοινωνικής ασφαλίσεως του Ηνωμένου Βασιλείου.

42. Ανεξαρτήτως της ημέρας χορηγήσεως των νέων αδειών, δεν αμφισβητείται ότι η επίμαχη προϋπόθεση θεσπίστηκε την 1η Ιανουαρίου 1986, ήτοι κατά την ημερομηνία ενάρξεως της ισχύος της Πράξεως Προσχωρήσεως του 1985.

43. Το τμήμα της φράσεως «μετά την Πράξη Προσχωρήσεως του 1985», που περιέχεται στη σκέψη 41 της αποφάσεως Agegate (σημείο 4 του διατακτικού), αναφέρεται στον μετά την έναρξη της ισχύος της Πράξεως αυτής χρόνο και όχι στον μετά την υπογραφή της (η οποία έλαβε χώρα στις 12 Ιουνίου 1985). Η ερμηνεία αυτή συνάδει με την προαναφερθείσα απόφαση της 23ης Μαρτίου 1983, Πεσκέλογλου· οι επίμαχοι περιορισμοί στην εν λόγω υπόθεση εισήχθησαν μετά την ημερομηνία ενάρξεως της ισχύος της Πράξεως Προσχωρήσεως της Ελλάδας (1η Ιανουαρίου 1981).

44. Ένα μέτρο όπως η επίδικη προϋπόθεση που αρχίζει να ισχύει ταυτόχρονα με την Πράξη Προσχωρήσεως δεν μπορεί να θεωρηθεί ως εισαχθέν μετά την έναρξη της ισχύος της εν λόγω Πράξεως. Το επιχείρημα αυτό συνάδει προς τον σκοπό των ρητρών standstill, όπως η ρήτρα που περιέχει το άρθρο 56 της Πράξεως Προσχωρήσεως του 1985· πράγματι, οι διατάξεις αυτές αποσκοπούν στο να εξασφαλίσουν ότι ένα κράτος μέλος δεν επανέρχεται σε προηγούμενες καταστάσεις με αποτέλεσμα να στερεί τους ενδιαφερομένους δικαιωμάτων που είχαν κατά τη διάρκεια της περιόδου ισχύος της ρήτρας standstill.

45. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η προϋπόθεση της ιθαγενείας δεν εισήχθη μετά την έναρξη της ισχύος της Πράξεως Προσχωρήσεως του 1985.

46. Επικουρικώς, η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου προβάλλει την άποψη ότι η προϋπόθεση αυτή δεν επιδείνωσε την κατάσταση των Ισπανών και Πορτογάλων εργαζομένων.

47. Συναφώς, η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου δέχεται ότι το γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής της επίδικης προϋποθέσεως είναι ευρύτερο του πεδίου της παρόμοιας προϋποθέσεως που θέσπισε το Ηνωμένο Βασίλειο το 1983 (British Fishing Boats Act 1983 και British Fishing Boats Order 1983). Επισημαίνει πάντως ότι τα πληρώματα των σκαφών των προσφευγουσών των κυριών δικών στις υποθέσεις Agegate και Jaderow, οι οποίες, κατόπιν των βρετανικών μέτρων που ελήφθησαν το 1983, ασκούσαν τις δραστηριότητές τους εκτός της ζώνης αλιείας του Ηνωμένου Βασιλείου αλλά εντός των ιρλανδικών υδάτων, υπόκεινταν σε παρόμοια προϋπόθεση, την οποία προέβλεπε η ιρλανδική νομοθεσία του 1983 [Fisheries (Amendment) Act 1983 and Sea Fishing Boats Regulations 1983]. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι οι Ισπανοί και οι Πορτογάλοι υπήκοοι αποκλείονταν, ήδη από το 1983, από το 75 % των πληρωμάτων αυτών, τόσο εντός των βρετανικών όσο και εντός των ιρλανδικών υδάτων.

48. Η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου υποστηρίζει εν συνεχεία ότι από τη ρήτρα standstill των άρθρων 56 και 216 της Πράξεως Προσχωρήσεως μπορούν να επωφεληθούν μόνο οι Ισπανοί και Πορτογάλοι εργαζόμενοι οι οποίοι κατοικούσαν ήδη εντός της Κοινότητας των Δέκα πριν από την προσχώρηση. Η άποψη αυτή ερείδεται στην προαναφερθείσα απόφαση της 23ης Μαρτίου 1983, Πεσκέλογλου, σκέψη 12, με την οποία το Δικαστήριο διευκρίνισε ότι η αντίστοιχη ρήτρα standstill της Πράξεως Προσχωρήσεως της Ελλάδας αποσκοπούσε «στο να αποφευχθούν οι λόγω της προσχωρήσεως διαταραχές στην αγορά εργασίας τόσο της Ελλάδας όσο και των άλλων κρατών μελών, που θα ήταν δυνατό να προκληθούν

από την αιφνίδια και εκτεταμένη μετακίνηση εργαζομένων». Δεν αποδείχθηκε όμως ότι έστω και ένας από τους Ισπανούς που εργάζονταν στα σκάφη των προσφευγουσών των κυρίων δικών στις υποθέσεις Agegate και Jaderow κατοικούσε στο έδαφος του Ηνωμένου Βασιλείου προ της 1ης Ιανουαρίου 1986.

49. Από τις σκέψεις που αναπτύχθηκαν προηγουμένως προκύπτει ότι η προϋπόθεση της ιθαγενείας για τους Ισπανούς και Πορτογάλους εργαζομένους συμβιβάζεται προς το κοινοτικό δίκαιο.

50. Ως προς τη *σχετική με την κοινωνική ασφάλιση προϋπόθεση*, η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου υπενθυμίζει ότι, κατά τη θέσπιση των προϋποθέσεων χορηγήσεως των αδειών, διευκρινίστηκε στις ενδιαφερόμενες επαγγελματικές οργανώσεις ότι η προϋπόθεση αυτή δεν αποσκοπούσε στην τροποποίηση της ισχύουσας νομοθεσίας. Άλλωστε, η ανακοίνωση τύπου που δημοσιεύθηκε μετά τη δημοσίευση των αποφάσεων Agegate και Jaderow διέλυσε κάθε σχετική αμφιβολία. Κατά συνέπεια, η επίμαχη προϋπόθεση συμβιβάζεται προς το κοινοτικό δίκαιο.

51. Με το *υπόμνημα απαντήσεως*, η *Επιτροπή* παραιτείται από την αιτίαση που αφορά το αν συμβιβάζεται προς τον κανονισμό 1408/71 η σχετική με την κοινωνική ασφάλιση προϋπόθεση. Επισημαίνει επίσης ότι, κατόπιν της αποφάσεως Agegate, το συμβιβαστό προς το κοινοτικό δίκαιο της προϋποθέσεως της ιθαγενείας και της προϋποθέσεως της κατοικίας «πρέπει να κριθεί μόνο βάσει του άρθρου 48 της Συνθήκης ΕΟΚ» και ότι το συμβιβαστό αυτό «δεν μπορεί να εκτιμηθεί από την οπτική γωνία των άρθων 52 και 59 της ιδίας Συνθήκης, τα οποία η Επιτροπή προέβαλε με το δικόγραφο της προσφυγής ως άλλη δυνατή νομική βάση». Τέλος, με το υπόμνημα απαντήσεως η Επιτροπή δηλώνει ότι εμμένει «πλήρως στα επιχειρήματα και τα αιτήματα που προέβαλε με το δικόγραφο της προσφυγής, εξαιρουμένων όσων αφορούν τον κανονισμό 1408/71».

52. Η Επιτροπή εκθέτει στη συνέχεια ότι με την απόφαση Jaderow δεν αμφισβητήθηκε η ορθότητα της απόψεως που υποστήριξε και κατά την οποία η *προϋπόθεση που αφορά την εκμετάλλευση* του σκάφους αντίκειται προς το άρθρο 34 της Συνθήκης. Με την απόφαση αυτή, το Δικαστήριο έθεσε απλώς τα όρια εντός των οποίων ένα κράτος μέλος μπορεί να εφαρμόζει μια προϋπόθεση περί της εκμεταλλεύσεως όπως αυτή που θέσπισε το Ηνωμένο Βασίλειο. Εντούτοις, το Δικαστήριο δεν εξέτασε το ζήτημα αν τα ειδικά κριτήρια που επέβαλε το Ηνωμένο Βασίλειο είναι σύμφωνα προς τις αρχές που έθεσε το Δικαστήριο με την απόφαση αυτή.

53. Συναφώς, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι η σχετική με την εκμετάλλευση προϋπόθεση είναι αντίθετη προς το άρθρο 34 της Συνθήκης, λόγω του ότι δεν περιέχει καμιά εξαίρεση ή παρέκκλιση για τα αλιευτικά σκάφη των οποίων η άσκηση κανονικών αλιευτικών δραστηριοτήτων κινδυνεύει να παρακωλυθεί.

54. Τούτο ισχύει για τα σκάφη οι αλιευτικές αποστολές των οποίων διαρκούν συνήθως λιγότερο από 15 μέρες και τα οποία, ως εκ τούτου, πρέπει να τροποποιούν τα αλιευτικά τους προγράμματα προκειμένου να πληρούν την προϋπόθεση περιοδικής παρουσίας του σκάφους σε βρετανικούς λιμένες. Η Επιτροπή επικαλείται συναφώς τη γραπτή ένορκη δήλωση του Trigas, που συνετάχθη στο πλαίσιο της υποθέσεως Jaderow. Τούτο ισχύει επίσης για τα σκάφη τα οποία, στο πλαίσιο των κανονικών αλιευτικών δραστηριοτήτων τους, πραγματοποιούν λιγότερες από τέσσερις επισκέψεις ανά εξάμηνο στους βρετανικούς λιμένες (ιδίως διότι οι δραστηριότητές τους διεξάγονται σε απομακρυσμένες ζώνες). Τέλος, ακόμη και οι επιχειρηματίες οι οποίοι, με απευθείας εκφόρτωση ή μεταφόρτωση, πωλούν παραδοσιακά το μεγαλύτερο μέρος των αλιευμάτων τους εντός του Ηνωμένου Βασιλείου

θίγονται από το σχετικό με την περιοδική παρουσία κριτήριο, διότι κωλύονται να εγκαταλείψουν τις παραδοσιακές πρακτικές τους προκειμένου να εκμεταλλευθούν τις καλύτερες δυνατότητες πωλήσεως που υφίστανται ενδεχομένως σε αγορές εκτός του Ηνωμένου Βασιλείου.

55. Θα ήταν δύσκολο, αν όχι σχεδόν αδύνατον, να τροποποιηθεί η *επίδικη* προϋπόθεση που αφορά την εκμετάλλευση του σκάφους κατά τρόπον ώστε να μην κωλύεται πλέον η κανονική άσκηση των αλιευτικών δραστηριοτήτων κάθε σκάφους.

56. Η Επιτροπή υπενθυμίζει, ως εκ τούτου, ότι με την προαναφερθείσα ανακοίνωση της 19ης Ιουλίου 1989, σχετικά με το κοινοτικό πλαίσιο αναφοράς για την πρόσβαση στις ποσοστώσεις αλιείας, ανέφερε ότι τα κράτη μπορούσαν νομίμως να απαιτήσουν μια εκπροσώπηση στην ξηρά των επιχειρήσεων που εκμεταλλεύονται σκάφη τα οποία αλιεύουν στο πλαίσιο των εθνικών ποσοστώσεων (σημείο 3.1 της ανακοινώσεως). Η εκπροσώπηση αυτή αποσκοπεί στη διασφάλιση του ότι τα οικεία αλιευτικά σκάφη ασκούν τις δραστηριότητές τους με αφετηρία έναν εθνικό λιμένα και ότι διατηρούν ως εκ τούτου με το κράτος μέλος του οποίου φέρουν τη σημαία τον πραγματικό οικονομικό σύνδεσμο στον οποίο αναφέρθηκε το Δικαστήριο με την απόφαση Jaderow.

57. Η Επιτροπή φρονεί ότι η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου δεν εξέτασε με τη σειρά τους τα σχετικά με την *προϋπόθεση της ιθαγενείας για τους Ισπανούς και Πορτογάλους εργαζομένους* ερωτήματα, πράγμα το οποίο είχε ως αποτέλεσμα να καταλήξει σε εσφαλμένα συμπεράσματα. Λογικά, το πρώτο ερώτημα στο οποίο πρέπει να δοθεί απάντηση συνίσταται στο αν ο επίμαχος περιορισμός είναι νέος, ήτοι δεν καλύπτεται από την παρέκκλιση που προβλέπεται στο δεύτερο εδάφιο των άρθρων 56, παράγραφος 1, και 216, παράγραφος 1, της Πράξεως Προσχωρήσεως.

58. Συναφώς, η Επιτροπή εκφράζει την ικανοποίησή της διότι το Ηνωμένο Βασίλειο αναγνώρισε ρητώς ότι το γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής της προϋποθέσεως αυτής είναι ευρύτερο από αυτό της νομοθεσίας του 1983. Προσθέτει ότι η παρούσα προϋπόθεση είναι επίσης διαφορετικής φύσεως, διότι τα μέτρα του 1983 δεν απαγόρευαν την απασχόληση Ισπανών και Πορτογάλων, υπό την προϋπόθεση ότι τα σκάφη αναπτύσσουν τις δραστηριότητές τους εκτός της αλιευτικής ζώνης του Ηνωμένου Βασιλείου.

59. Η ιρλανδική νομοθεσία του 1983 δεν βοηθεί το Ηνωμένο Βασίλειο, διότι η Πράξη Προσχωρήσεως του 1985 του επιτρέπει να διατηρεί σε ισχύ μόνο τις προϋφιστάμενες εθνικές διατάξεις.

60. Η άποψη του Ηνωμένου Βασιλείου ότι ο επίμαχος περιορισμός δεν απαγορεύεται από τη ρήτρα standstill που περιέχεται στα άρθρα 56 και 216 της Πράξεως Προσχωρήσεως του 1985, διότι τέθηκε σε ισχύ κατά τον ίδιο χρόνο με την Πράξη Προσχωρήσεως, είναι εσφαλμένη.

61. Πρώτον, εάν η άποψη αυτή γινόταν δεκτή, όλες οι ρήτρες standstill που περιέχονται σε διάφορες Συνθήκες θα είχαν καταστεί ανενεργές με τη θέσπιση προσθέτων περιορισμών εκ μέρους των κρατών μελών, και μάλιστα κατά το χρονικό σημείο ενάρξεως της ισχύος κάθε Συνθήκης. Τούτο όμως αντίκειται προς την ίδια τη φύση της ρήτρας standstill, η οποία συνίσταται στη διατήρηση του status quo ante.

62. Η Επιτροπή διευκρινίζει ότι εν προκειμένω μόνον οι εθνικές διατάξεις που ίσχυαν αμέσως πριν από την προσχώρηση, ήτοι στις 31 Δεκεμβρίου 1985, μπορούσαν να διατηρηθούν σε ισχύ. Επισημαίνει επίσης ότι η

προαναφερθείσα κοινή δήλωση που επισυνάφθηκε στην Πράξη Προσχωρήσεως του 1985, φαίνεται να συνεπάγεται ότι η υποχρέωση standstill άρχισε να ισχύει από την ημερομηνία υπογραφής της Πράξεως Προσχωρήσεως, ήτοι στις 12 Ιουνίου 1985.

63. Δεύτερον, η άποψη του Ηνωμένου Βασιλείου αντίκειται προς τη νομολογία του Δικαστηρίου. Η Επιτροπή επικαλείται συναφώς την προπαρατεθείσα απόφαση της 23ης Μαρτίου 1983, Πεσκέλογλου.

64. Όσον αφορά το τμήμα της φράσεως «περιορισμός εισαχθείς μετά την Πράξη Προσχωρήσεως του 1985» που περιέχεται στη σκέψη 41 της αποφάσεως Agegate, η Επιτροπή επισημαίνει ότι το Ηνωμένο Βασίλειο δεν προέβαλε τότε την άποψη που υποστηρίζει τώρα· κατά συνέπεια, το ανωτέρω τμήμα της φράσεως δεν μπορεί να θεωρηθεί ως αποδοχή της εν λόγω απόψεως.

65. Οι νέοι περιορισμοί είναι παράνομοι, διότι αντίκεινται προς το άρθρο 48 της Συνθήκης. Πράγματι, οι μεταβατικές διατάξεις των άρθρων 56, παράγραφος 1, και 216, παράγραφος 1, της Πράξεως Προσχωρήσεως του 1985 ανέστειλαν μεν την εφαρμογή ορισμένων διατάξεων του κανονισμού 1612/68, όχι όμως και τα κατοχυρωμένα με το άρθρο 48 της Συνθήκης δικαιώματα (αποφάσεις της 30ής Μαΐου 1989, 305/87, Επιτροπή κατά Ελλάδας, Συλλογή 1989, σ. 1461, και της 27ης Σεπτεμβρίου 1989, Lopes da Veiga, που αναφέρθηκε ανωτέρω).

66. Κατά συνέπεια, η άποψη του Ηνωμένου Βασιλείου ότι, ακόμη και αν η προϋπόθεση της ιθαγενείας περιέχει νέο περιορισμό, μόνοι οι Ισπανοί και Πορτογάλοι που κατοικούσαν στο Ηνωμένο Βασίλειο πριν από την 1η Ιανουαρίου 1986 δικαιούνται προστασίας στερείται ερείσματος. Αληθεύει ότι η Πεσκέλογλου κατοικούσε στη Γερμανία πριν από την προσχώρηση της Ελλάδας, αλλά το Δικαστήριο δεν χρησιμοποίησε το γεγονός αυτό για να θεμελιώσει την ερμηνεία που απορρέει από τις σκέψεις 13 και 15 της προαναφερθείσας αποφάσεως της 23ης Μαρτίου 1983. Επιπλέον, οι προαναφερθείσες αποφάσεις Lopes da Veiga και Agegate αφορούσαν μόνο το ζήτημα κατά πόσον οι προϋφιστάμενοι περιορισμοί, τους οποίους τα κράτη μέλη μπορούν να διατηρούν σε ισχύ δυνάμει των άρθρων 56, παράγραφος 1, και 216, παράγραφος 1, μπορούν να επηρεάσουν την ελεύθερη κυκλοφορία Ισπανών και Πορτογάλων εργαζομένων οι οποίοι απασχολούνταν ήδη στο έδαφος ενός από τα παλαιά κράτη μέλη (σκέψεις 9 έως 11 της αποφάσεως Lopes da Veiga και 41 της αποφάσεως Agegate).

67. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι ο γενικός και άνευ όρων αποκλεισμός όλων των Ισπανών και Πορτογάλων εργαζομένων από το 75 % του πληρώματος δεν συμβιβάζεται προς το άρθρο 48 της Συνθήκης και τις κρίσιμες διατάξεις των κανονισμών 1612/68 και 1251/70 και ότι, εφόσον συνιστά νέο μέτρο, δεν καλύπτεται από τον κανόνα παρεκκλίσεως του δευτέρου εδαφίου των άρθρων 56, παράγραφος 1, και 216, παράγραφος 1, της Πράξεως Προσχωρήσεως του 1985.

68. Επικουρικώς, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι ο αποκλεισμός αυτός δεν μπορεί να αφορά τους Ισπανούς και Πορτογάλους εργαζομένους που απασχολούνταν ήδη πριν από την 1η Ιανουαρίου 1986 στο έδαφος του Ηνωμένου Βασιλείου, συμπεριλαμβανομένων αυτών οι οποίοι απασχολούνταν σε βρετανικό σκάφος και των οποίων η εργασιακή σχέση συνδεόταν αρκετά με το έδαφος αυτό. Προς στήριξη της απόψεως αυτής επικαλείται τις προαναφερθείσες αποφάσεις της 23ης Μαρτίου 1983, Πεσκέλογλου (σκέψη 12), της 27ης Σεπτεμβρίου 1989, Lopes da Veiga (σκέψεις 10 και 11), και της 14ης Δεκεμβρίου 1989, Agegate (σκέψη 40).

69. Τέλος, οι περιστάσεις που αναφέρονται στη σκέψη 17 της αποφάσεως Lopes da Veiga συνιστούν ενδείξεις συναγόμενες από τον φάκελο της υποθέσεως τις οποίες έπρεπε να λάβει υπόψη το εθνικό δικαστήριο, προκειμένου να εκτιμήσει αν μια εργασιακή σχέση συνδεόταν αρκετά με το ολλανδικό έδαφος· ως εκ τούτου, δεν μπορούν, όλες εν πάση περιπτώσει, να χρησιμεύσουν ως κριτήριο για να εκτιμηθεί αν μια εργασιακή σχέση παρουσίαζε αρκετά στενό σύνδεσμο με το Ηνωμένο Βασίλειο πριν από την 1η Ιανουαρίου 1986, όπως προτίθενται να τις χρησιμοποιήσουν οι βρετανικές αρχές. Εξάλλου, το Δικαστήριο δεν ανέφερε τις περιστάσεις αυτές στο σημείο 1 του διατακτικού της αποφάσεως Lopes da Veiga ούτε στην απόφαση Agegate.

70. Η Επιτροπή προβάλλει, όσον αφορά την *προϋπόθεση της κατοικίας*, τα ίδια επιχειρήματα που προέβαλε όσον αφορά την προϋπόθεση της ιθαγενείας.

71. Με το *υπόμνημα ανταπαντήσεως*, η *Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου* επισημαίνει ότι από την 1η Ιανουαρίου 1991 θεσπίστηκαν νέες προϋποθέσεις χορηγήσεως αδειών. Οι προϋποθέσεις αυτές διαφέρουν από τις επίδικες προϋποθέσεις στα ακόλουθα σημεία: α) η σχετική με την εκμετάλλευση του σκάφους προϋπόθεση τροποποιήθηκε ελαφρώς ώστε η τήρησή της να είναι λιγότερο δύσκολη (οι σχετικοί με τη μεταφόρτωση του αλιεύματος περιορισμοί καταργήθηκαν· ο αριθμός των απαιτουμένων επισκέψεων διατηρήθηκε, αλλά οι επισκέψεις πρέπει στο εξής να πραγματοποιούνται κατά διαστήματα μεγαλύτερα των δέκα ημερών και, κάθε φορά, για ελάχιστη διάρκεια οκτώ ωρών)· β) η προϋπόθεση της ιθαγενείας τροποποιήθηκε ώστε οι Ισπανοί και Πορτογάλοι υπήκοοι να μην αποκλείονται πλέον από το 75 % του πληρώματος· γ) η προϋπόθεση της κατοικίας καταργήθηκε και δ) η σχετική με την κοινωνική ασφάλιση προϋπόθεση καταργήθηκε επίσης. Κατόπιν της θεσπίσεως των νέων προϋποθέσεων, οι προσφεύγουσες στις υποθέσεις Agegate και Jaderow αποφάσισαν να προβούν στις αναγκαίες ενέργειες για την περάτωση της διαδικασίας ενώπιον του High Court.

72. Η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου προβάλλει ένσταση απαραδέκτου ορισμένων σημείων του υπομνήματος απαντήσεως, τα οποία αναφέρονται στην *προϋπόθεση που αφορά την εκμετάλλευση* του σκάφους. Υποστηρίζει ότι η Επιτροπή προσπάθησε να διευρύνει το αντικείμενο της διαφοράς υποστηρίζοντας, για πρώτη φορά στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας, ότι η σχετική με την εκμετάλλευση προϋπόθεση παρακωλύει την άσκηση κανονικής αλιευτικής δραστηριότητας. Ενεργώντας κατά τον τρόπο αυτό, η Επιτροπή παρέβη τα άρθρα 169 της Συνθήκης και 42 του Κανονισμού Διαδικασίας.

73. Η παράβαση του άρθρου 169 της Συνθήκης προκύπτει από το γεγονός ότι η πριν από την άσκηση της προσφυγής διαδικασία αφορούσε μόνο το ζήτημα αν η σχετική με την εκμετάλλευση προϋπόθεση ήταν αφ' εαυτής αντίθετη προς το άρθρο 34 της Συνθήκης και την κοινή οργάνωση της αγοράς στον τομέα της αλιείας. Ο ισχυρισμός που προβάλλει η Επιτροπή με το υπόμνημα απαντήσεως είναι διαφορετικός, διότι θέτει νέα νομικά ζητήματα τα οποία μπορούν να νοηθούν και να εξεταστούν μόνο στο πλαίσιο της αποφάσεως Jaderow. Το Ηνωμένο Βασίλειο δεν είχε τη δυνατότητα να εκφέρει γνώμη επί των ζητημάτων αυτών στο νομικό πλαίσιο που τίθενται τώρα, ήτοι στο πλαίσιο των αρχών που έθεσε η απόφαση Jaderow.

74. Επιπλέον, εφόσον πρόκειται για νέο ισχυρισμό ο οποίος τροποποιεί το αντικείμενο της διαφοράς, υφίσταται παράβαση του άρθρου 42, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας.

75. Η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου διατείνεται επίσης ότι υφίσταται παράβαση του άρθρου 42, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας διότι η Επιτροπή, με το υπόμνημα απαντήσεως, αναφέρθηκε σε νέα αποδεικτικά στοιχεία, ήτοι την ένορκη γραπτή δήλωση του Trigas στο πλαίσιο της διαδικασίας στην υπόθεση Jaderow, χωρίς να δικαιολογήσει την καθυστέρηση με την οποία την προσκόμισε.

76. Επικουρικώς, η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου υποστηρίζει ότι η σχετική με την εκμετάλλευση προϋπόθεση δεν παρακωλύει τις κανονικές αλιευτικές δραστηριότητες. Συναφώς, αναφέρει ότι το ζήτημα αν παρακωλύονται οι συνήθεις μέθοδοι εκφορτώσεως ή ασκήσεως των αλιευτικών δραστηριοτήτων πρέπει να εξεταστεί σε συνάρτηση με σκάφος το οποίο ασκεί συνήθως τις δραστηριότητές του με βάση εθνικό λιμένα. Το σκάφος αυτό επιστρέφει κατ' ανάγκη ενίοτε στον λιμένα για να αλλάξει πλήρωμα, να εφοδιαστεί σε πάγο, σε νερό, σε τρόφιμα, να πραγματοποιήσει επισκευές, κ.λπ. Η πραγματοποίηση τεσσάρων επισκέψεων σε διάστημα 26 εβδομάδων, επισκέψεων οι οποίες πρέπει να απέχουν μεταξύ τους 15 ημέρες, συνιστά την ελάχιστη προϋπόθεση για να έχει ουσιαστικό περιεχόμενο ο οικονομικός σύνδεσμος μεταξύ του σκάφους και του εντοπίου πληθυσμού.

77. Ένα σκάφος, για παράδειγμα, το οποίο πραγματοποιεί αποστολές δέκα ημερών από έναν λιμένα του Ηνωμένου Βασιλείου σε άλλον με διαμονή δύο ημερών στον λιμένα μεταξύ των αποστολών συμπληρώνει 15 επισκέψεις κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, ενώ ένα σκάφος το οποίο πραγματοποιεί αποστολές δώδεκα ημερών με διαμονή τριών ημερών στον λιμένα μεταξύ των αποστολών συμπληρώνει έντεκα επισκέψεις, κ.ο.κ.

78. Προς στήριξη της απόψεώς της, η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου παραθέτει ορισμένες ένορκες γραπτές δηλώσεις που συντάχθηκαν στο πλαίσιο των υποθέσεων Agegate και Jaderow.

79. Η εναλλακτική λύση που πρότεινε η Επιτροπή, ήτοι η προϋπόθεση εκπροσωπήσεως στο έδαφος του Ηνωμένου Βασιλείου των επιχειρήσεων που εκμεταλλεύονται σκάφη τα οποία αλιεύουν στο πλαίσιο των βρετανικών ποσοστώσεων, ουδόλως μπορεί να εξασφαλίσει ότι τα σκάφη αυτά ασκούν συνήθως τις δραστηριότητές τους με βάση εθνικό λιμένα ή ότι διατηρούν πραγματικό οικονομικό σύνδεσμο με τον εντόπιο πληθυσμό.

80. Η *Ισπανική Κυβέρνηση* ισχυρίζεται, όσον αφορά την *προϋπόθεση σχετικά με την εκφόρτωση* των αλιευμάτων, ότι η καταγωγή των ιχθύων προσδιορίζεται βάσει της σημαίας ή του νηολογίου του σκάφους που τους αλιεύει [άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο στ', του κανονισμού (ΕΟΚ) 802/68 του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 1968, περί του κοινού ορισμού της εννοίας της καταγωγής των εμπορευμάτων, ΕΕ ειδ. έκδ. 02/001, σ. 20]. Κατά συνέπεια, τα αλιεύματα των βρετανικών σκαφών συνιστούν εμπορεύματα βρετανικής καταγωγής και η εκφόρτωσή τους και η απευθείας πώλησή τους εντός άλλου κράτους μέλους, χωρίς διέλευση από το βρετανικό έδαφος, συνιστά εξαγωγή. Η επίδικη προϋπόθεση αντίκειται προς το άρθρο 34 της Συνθήκης διότι καθιστά τις εξαγωγές ιχθύων δυσκολότερες, πιο χρονοβόρες και δαπανηρότερες.

81. Η απόφαση Jaderow (σημείο 4 του διατακτικού) δεν κλόνισε τη διαπίστωση αυτή, διότι η σχετική με την εκφόρτωση προϋπόθεση εμποδίζει την άσκηση κανονικής αλιευτικής δραστηριότητας.

82. Η *προϋπόθεση της ιθαγενείας για τους Ισπανούς και Πορτογάλους εργαζομένους* αντίκειται προς το άρθρο 48 της Συνθήκης.

83. Η διάκριση που πραγματοποιείται εις βάρος των εργαζομένων αυτών δεν δικαιολογείται από τα άρθρα 55 έως 59 και 215 έως 219 της Πράξεως Προσχωρήσεως του 1985. Οι διατάξεις αυτές ουδόλως επιτρέπουν τη θέσπιση νέων περιορισμών έναντι των Ισπανών και Πορτογάλων εργαζομένων, δεδομένου ότι αποσκοπούν στην αποφυγή του ενδεχομένου να έχει η προσχώρηση νέου κράτους μέλους επιβλαβή αποτελέσματα σε συγκεκριμένο τομέα, τόσο για το νέο κράτος μέλος όσο και για τα άλλα κράτη της Κοινότητας.

84. Επιπλέον, η επίδικη προϋπόθεση αντίκειται προς την προαναφερθείσα κοινή δήλωση που επισυνάφθηκε στην Πράξη Προσχωρήσεως του 1985, η οποία απαγορεύει στα κράτη μέλη να εφαρμόζουν στους Ισπανούς και Πορτογάλους υπηκόους που εργάζονται ήδη στο έδαφός τους οποιοδήποτε μέτρο το οποίο επιδεινώνει την κατάστασή τους και το οποίο θα ελάμβαναν τα κράτη μέλη αυτά μετά την υπογραφή της Πράξεως Προσχωρήσεως στον τομέα της διαμονής και της απασχολήσεως των αλλοδαπών.

85. Το ασυμβίβαστο της προϋποθέσεως της ιθαγενείας για τους Ισπανούς και Πορτογάλους εργαζομένους προς την κοινοτική έννομη τάξη προκύπτει από την απόφαση Agegate. Είναι πλέον σαφές ότι η προϋπόθεση αυτή δεν μπορεί να αντιταχθεί στους Ισπανούς και Πορτογάλους εργαζομένους οι οποίοι, προ της θεσπίσεώς της, ήταν μέλη πληρωμάτων βρετανικών σκαφών.

86. Από την απόφαση Agegate προκύπτει επίσης ότι μια *προϋπόθεση ιθαγενείας*, όπως η επίδικη, αντίκειται προς το κοινοτικό δίκαιο (σκέψεις 22 έως 26 του σκεπτικού και σημείο 2 του διατακτικού της αποφάσεως).

87. Τέλος, η Ισπανική Κυβέρνηση υποστηρίζει, αναφερόμενη στις διατάξεις του κανονισμού 170/83, ότι το καθεστώς των ποσοστώσεων αποσκοπεί στην εξασφάλιση της διατηρήσεως των αλιευτικών πόρων και όχι στην παραχώρηση οικονομικών πλεονεκτημάτων στους υπηκόους των κρατών μελών. Κατά συνέπεια, δεν επιτρέπεται στα κράτη μέλη να λαμβάνουν περιοριστικά μέτρα τα οποία δεν συμβιβάζονται προς τη Συνθήκη προκειμένου να διασφαλίσουν ότι τα οικονομικά οφέλη που απορρέουν από τις ποσοστώσεις τους θα περιέλθουν στην εθνική τους οικονομία και ειδικότερα στην αλιευτική βιομηχανία και στους συναφείς οικονομικούς τομείς.

Απαντήσεις της Επιτροπής στις ερωτήσεις του Δικαστηρίου

Πρώτη ερώτηση

«Στα σημεία 1.1 έως 1.5 του υπομνήματος ανταπαντήσεως, η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου εκθέτει τις νέες προϋποθέσεις χορηγήσεως αδειών αλιείας, που ισχύουν από 1ης Ιανουαρίου 1991, επισημαίνει ότι κατόπιν της θεσπίσεως των νέων αυτών προϋποθέσεων οι προσφεύγουσες στις υποθέσεις Agegate και Jaderow αποφάσισαν να προβούν στις αναγκαίες ενέργειες για την περάτωση της διαδικασίας ενώπιον του High Court και φρονεί ότι, λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων αυτών και των αποφάσεων της 14ης Δεκεμβρίου 1989, C-3/87, Agegate (Συλλογή 1989, σ. 4459), και C-216/87, Jaderow (Συλλογή 1989, σ. 4509), είναι πιθανόν να θεωρήσει το Δικαστήριο ότι η παρούσα προσφυγή της Επιτροπής είναι άνευ αντικειμένου. Η Επιτροπή παρακαλείται να γνωστοποιήσει στο Δικαστήριο, μέχρι τις 20 Φεβρουαρίου 1992, την άποψή της επί των εν λόγω σημείων του υπομνήματος ανταπαντήσεως.»

Απάντηση

88. Η Επιτροπή είναι της γνώμης ότι, μεταξύ των νέων προϋποθέσεων χορηγήσεως αδειών, η προϋπόθεση που αφορά την ιθαγένεια των μελών του πληρώματος λαμβάνει πλήρως υπόψη την απόφαση Agegate.

89. Αντιθέτως, η σχετική με τις δραστηριότητες του σκάφους προϋπόθεση ταυτίζεται με αυτή που εξετάστηκε στην υπόθεση Jaderow. Η Επιτροπή διευκρινίζει συναφώς ότι, καίτοι το γεγονός της μειώσεως του ελαχίστου διαστήματος που πρέπει να μεσολαβεί μεταξύ δύο επισκέψεων σε βρετανικούς λιμένες από δεκαπέντε σε δέκα ημέρες αμβλύνει την προϋπόθεση αυτή, το αποτέλεσμα των άλλων τροποποιήσεων είναι λιγότερο εμφανές. Επιπλέον, δεν προβλέπεται καμιά δυνατότητα εξαιρέσεως για τους πλοιοκτήτες που δεν είναι σε θέση να συμμορφωθούν προς τη νέα προϋπόθεση περί εκμεταλλεύσεως, παρά την περί του αντιθέτου μνεία που περιέχεται στην ανακοίνωση τύπου του υπουργείου.

90. Εν πάση περιπτώσει, από τις επελθείσες τροποποιήσεις φαίνεται ότι οι βρετανικές αρχές συνειδητοποίησαν τον παράνομο χαρακτήρα της προϋποθέσεως περί εκμεταλλεύσεως του 1986 και την ανάγκη τροποποιήσεως προκειμένου να παρακινηθούν οι προσφεύγουσες στην υπόθεση Jaderow να παραιτηθούν από τη διαδικασία ενώπιον του High Court.

91. Η Επιτροπή εμμένει στην άποψή της ότι η προϋπόθεση περί εκμεταλλεύσεως του 1986 αντίκειται προς το κοινοτικό δίκαιο, όπως αυτό ερμηνεύθηκε με την απόφαση Jaderow. Φρονεί ότι δικαιολογημένα ζητήθηκε από το Δικαστήριο να αποφανθεί επί του συμβιβαστού προς το κοινοτικό δίκαιο της προϋποθέσεως περί εκμεταλλεύσεως του 1986, και όχι αυτής του 1991, διότι, μεταξύ άλλων, όλες αυτές οι προϋποθέσεις, εφόσον δεν έχουν οριστεί με τη γενική ρύθμιση, αλλά θεσπιστεί από τις αρχές που είναι επιφορτισμένες με τη χορήγηση αδειών στο πλαίσιο της ασκήσεως της διακριτικής τους ευχέρειας, μπορούν να τροποποιηθούν εκ νέου, ανά πάσα στιγμή, χωρίς να ενημερωθεί σχετικά η Επιτροπή.

92. Η Επιτροπή εκθέτει εν συνεχεία ότι ούτε η απόφαση Jaderow ούτε η παραίτηση των προσφευγουσών της κυρίας δίκης στην ίδια υπόθεση είναι ικανές να καταστήσουν την παρούσα προσφυγή άνευ αντικειμένου. Προβάλλει συναφώς τα ακόλουθα επιχειρήματα.

93. Με την απόφαση Jaderow το Δικαστήριο δεν εξέτασε το ζήτημα αν οι αρχές που καθιέρωσε τηρούνταν από τις ειδικές προϋποθέσεις που είχε θεσπίσει το Ηνωμένο Βασίλειο και ειδικότερα από το κριτήριο σχετικά με την περιοδική παρουσία του σκάφους σε λιμένα του Ηνωμένου Βασιλείου.

94. Λαμβανομένου όμως υπόψη του ότι το εν λόγω κριτήριο ουδόλως διακρίνει μεταξύ των διαφόρων κατηγοριών σκαφών και αλιευτικών δραστηριοτήτων και δεν προβλέπει καμιά εξαίρεση, υπάρχουν διάφορες κατηγορίες περιπτώσεων στις οποίες η επιβαλλομένη συχνότητα επισκέψεων παρακωλύει αναπόφευκτα την άσκηση κανονικής αλιευτικής δραστηριότητας για τα οικεία σκάφη.

95. Επιπλέον, φαίνεται ότι οι βρετανικές αρχές θεωρούν ως «κανονικές αλιευτικές δραστηριότητες», κατά την έννοια της αποφάσεως Jaderow, όχι εκείνες που έχει προβλέψει ο κάθε πλοιοκτήτης για τη νέα περίοδο ισχύος της αδείας, αλλά τις μεθόδους εκμεταλλεύσεως που ακολούθησε κατά τη διάρκεια των προηγουμένων περιόδων η πλειονότητα των «αυθεντικών» βρετανικών σκαφών (ήτοι εξαιρουμένων των «αγγλοϊσπανικών» σκαφών) που ασκούν τις δραστηριότητές τους με βάση τον ίδιο λιμένα

και αλιεύοντας το ίδιο είδος υπό καθεστώς ποσοστώσεων. Πάντως, η προσέγγιση αυτή τείνει να διαιωνίσει τις παραδοσιακές μεθόδους αλιείας, εκφορτώσεως, πωλήσεως και συναφών επιχειρήσεων και να εμποδίσει ορισμένους πλοιοκτήτες να προσαρμόσουν τη μέθοδο εκμεταλλεύσεώς τους στη διαρκή εξέλιξη του τομέα της αλιείας.

96. Τέλος η παραίτηση των προσφευγουσών της κυρίας δίκης στην υπόθεση Jaderow δεν μπορεί να καταστήσει την παρούσα προσφυγή άνευ αντικειμένου, διότι η προσφυγή αυτή αφορά την εφαρμογή της προϋποθέσεως περί εκμεταλλεύσεως του 1986 στο σύνολο των βρετανικών σκαφών και όχι μόνο στα σκάφη που έχουν εμπλακεί στην υπόθεση Jaderow.

Δεύτερη ερώτηση

«α) Με τα σημεία 2.1.1 έως 2.1.15 και 2.1.18 έως 2.1.22 του υπομνήματος ανταπαντήσεως, η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου προτείνει ένσταση απαραδέκτου που στηρίζεται, κατά τους ισχυρισμούς της, στην παράβαση του άρθρου 169 της Συνθήκης και του άρθρου 42, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου. Η ένσταση αυτή στρέφεται κατά του ισχυρισμού που προβλήθηκε στα σημεία 4 έως και 8 του υπομνήματος απαντήσεως, ότι η σχετική με την εκμετάλλευση του αλιευτικού σκάφους προϋπόθεση αντίκειται προς το άρθρο 34 της Συνθήκης ΕΟΚ, λόγω του ότι δεν περιέχει "καμιά εξαίρεση ούτε παρέκκλιση για τα αλιευτικά σκάφη η άσκηση κανονικής αλιευτικής δραστηριότητας των οποίων κινδυνεύει να παρακωλυθεί" (σημείο 7 του υπομνήματος απαντήσεως).

β) Επιπλέον, με το σημείο 2.1.17 του υπομνήματος ανταπαντήσεως, η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου προβάλλει ένσταση απαραδέκτου η οποία στηρίζεται, όπως ισχυρίζεται, στην παράβαση του άρθρου 42, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας. Η ένσταση αυτή αφορά την εκ μέρους της Επιτροπής αδικαιολόγητη καθυστέρηση στην προσκόμιση αποδεικτικού μέσου, ήτοι της ένορκης γραπτής δηλώσεως του Trigas που συνετάχθη στο πλαίσιο της υποθέσεως Jaderow (σημείο 4.4 του υπομνήματος απαντήσεως).

Η Επιτροπή παρακαλείται να γνωστοποιήσει στο Δικαστήριο, μέχρι τις 20 Φεβρουαρίου 1992, την άποψή της ως προς τις δύο αυτές ενστάσεις απαραδέκτου.»

Απάντηση στην ερώτηση υπό στοιχείο α'

97. Η Επιτροπή αναφέρει ότι το υπόμνημα απαντήσεώς της δεν βαίνει πέραν του αντικειμένου της διαφοράς όπως ορίστηκε στην προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία κατ' εφαρμογήν του άρθρου 169 της Συνθήκης. Το αντικείμενο στην παρούσα υπόθεση είναι να αναγνωριστεί ότι οι προϋποθέσεις χορηγήσεως αδειών αλιείας που θεσπίσθηκαν το 1986 από το Ηνωμένο Βασίλειο αντίκεινται στα «άρθρα 34, 48, 52 και 59 της Συνθήκης ΕΟΚ καθώς και στους κανονισμούς 1612/68 και 1408/71 του Συμβουλίου και στον κανονισμό 1251/70 της Επιτροπής».

98. Κατόπιν της αποφάσεως Jaderow, η Επιτροπή εξακολουθεί να εμμένει στην άποψη ότι η σχετική με την εκμετάλλευση προϋπόθεση αντίκειται στο άρθρο 34 της Συνθήκης. Με το υπόμνημα απαντήσεως, δεν προβάλλει κανένα νέο ισχυρισμό προς στήριξη του εν λόγω ασυμβιβάστου.

99. Η Επιτροπή ορθώς προβάλλει τον νέο αυτό ισχυρισμό, διότι η απόφαση Jaderow, η οποία εκδόθηκε μετά την κατάθεση του δικογράφου της προσφυγής, περιέχει ερμηνεία των κρισίμων διατάξεων του κοινοτικού δικαίου, εισάγοντας έτσι νέο νομικό στοιχείο κατά την έννοια του άρθρου 42, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας.

Απάντηση στην ερώτηση υπό στοιχείο β'

100. Η Επιτροπή επισημαίνει επίσης ότι επικαλέστηκε, με το υπόμνημα απαντήσεως, την ένορκη γραπτή δήλωση του Trigas, λόγω της ερμηνείας που έδωσε το Δικαστήριο στις κρίσιμες διατάξεις του κοινοτικού δικαίου με την απόφαση Jaderow. Αναφέρει επίσης ότι το αποδεικτικό αυτό στοιχείο ουδόλως ήταν «νέο», εφόσον βρισκόταν ανά πάσα στιγμή στη διάθεση όχι μόνο της Επιτροπής αλλά και της Κυβερνήσεως του Ηνωμένου Βασιλείου, η οποία υπέβαλε παρατηρήσεις στο πλαίσιο της υποθέσεως Jaderow. Ως εκ τούτου, επικαλούμενη το αποδεικτικό αυτό στοιχείο, η Επιτροπή δεν παρέβη το άρθρο 42, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας.

Κ. Ν. Κακούρης
εισηγητής δικαστής